

nenadeni, ker niso pričakovali takšne odločnosti? In glejte, v kakšnem trenutju so vas vrgli na cesto! Zdaj, ko imajo največ dela, največ naročil, ko so komaj pomnožili število delavcev. Odkod pa mislijo dobiti namestnikov za vas? Moja pisma so že v rokah zvestih sodrugov, ki bodo zabranili, da nam ne bodo lastni bratje kazili in prekriževali načrtov. Zakaj da bi izmed nas kateri izdal skupno pravično stvar, tega si niti misliti ne morem. Seveda bodo hodili okrog vas gospodje inženirji in uradniki in vas izkušali z lepimi besedami in sladkimi obljubami potegniti za seboj in odtrgati od nas. Toda jaz se zanesem na vašo zvestobo, da ne boste iskali majhnih zasebnih dobičkov na skupno veliko škodo. Izvolimo odbor, ki se bo dogovarjal in pogajal s tvornico, če bo treba in kadar bo treba, in ki bo varoval vašo korist. Zakaj mi hočemo nastopati dostojno in zakonito, ne zaradi onih, ki niso zaslužili v svoji krivičnosti nobenih ozirov, ampak zaradi sebe samih, ki hočemo po poštenji poti izboljšati svoje stanje. Če se združimo, smo izgubljeni vsi; združeni bomo dosegli vse, kar smemo po pravici zahtevati. Vsi za enega, eden za vse!"

Poslušalci niso čutili ne gladi, ne mraza; s toliko pozornostjo so poslušali govornika, ki jim je dokazoval tako prepričevalno, da dosežejo gotovo svoj namen. Brnot je znal tudi tako skrivnostno namigovati, da so mislili vsi, da ve mnogo več, nego hoče povedati. Ženske so z žarečimi očmi požirale krepke besede samosvestnega moža, ki je postal namah priznani vodja delavcev. Slabo bi se bilo godilo vsakemu, ki bi si bil upal ugovarjati. To je

čutil z veliko nejevoljo Janez, ki je bil tudi prišel z delavci. Parkrat se je bil predrznil zagodrnjati in nekaj pripomniti. A zavrnili so ga tako osorni, tako divji pogledi, da sicer ni pobesil oči Janez, a molčal je vendar. Kaj so mu pomagale svoje misli, ko se ni mogel zanesti na svoje besede! Tako ni bolj krivega in varavega zaključka nego je ta, da se zлага in potrjuje, kdor molči. Odtod toliko nespa-metnih sklepov pametnih zborovalcev.

Doma seveda je Janez vse bolj vedel in povedal. „Delavci, delavci!“ se je jezil. „Ali kmet ni delavec, če ima tudi svojo zemljo in svojo hišo? Ti-le da vse vzdržujejo! Vraga vzdržujejo. Da, če bi ljudje žreblje in šine in žico jedli. A brez te hrane se tudi živi; brez kmeta pa pogine v par dneh ves svet.“

„Veš kaj, Janez?“ je dejal Jemec. „Potrebni so vsi stanovi razen lenuhov. Če bi smel jesti samo tisti, ki prideluje kruh, bi smel črevlje nositi tudi samo črevljar; vsi drugi bi morali bosí letati okrog. Inženirji delajo načrte, mi lijemo kovino, drugi kupujejo in prodajajo in najboljše je, če pomagamo drug drugemu. Ti, Janez, pa pazi, da ne izkupiš. Ti si precej sam, in če si ti kaj primeri, ne poreče nihče, da se ti godi krivica. Zakaj, kjer so vsi ene misli, je samo ta misel pravica.“

Delavci so se razhajali v živahnih razgovorih. Tisti, ki so zavili proti tvornici, so že srečali osem orožnikov, ki so z nasajenimi bajoneti patrolirali po Fužinah. Brnot pa je bil tudi že razpostavil svoje straže, ki naj bi pazile, da ne bi nihče prijel za delo v tvornici in kršil stavke.

(Dalje.)

Vse gre mimo.

Zložil Silvin Sardenko.

Včasih iskra je veselja
me razvnela v srcu tem;
celi dan bi bil prevriskal,
sanjal celo noč o njem.

Včasih kaplja je grenkosti
zagrenila me trpkó:
z dnevom ni se pozabila,
prebolela ne z nočjo.

Ali danes duše moje
ne prevzame dan noben:
zarja sreče, tema tuge —
vse gre mimo kakor sen.

